

Reactieformulier

Door middel van dit reactieformulier kunt u reageren op de openbare consultatie door De Nederlandsche Bank (DNB) van het concept invaarsjabloon en de bijbehorende invulinstructie voor pensioenfondsen. **U kunt reageren tot en met 4 september 2023.**

DNB verzoekt u uw reactie in dit formulier in te vullen en in te sturen via **consultatie@dnb.nl** onder vermelding van 'Reactie consultatie invaarsjabloon WTP'. U kunt uw reactie geven op de tabbladen "Opmerkingen invaarsjabloon" en "Opmerkingen invulinstructie". Hierdoor kan DNB de consultatiereacties gestructureerd verwerken.

Gegevens indiener

Naam	Rob Verjans
Organisatie	Pensioenfonds ABP
Anoniem?	nee
Functie	Programmamanager Nieuw Pensioen Contract (tbv van de Nieuwe pensioenregeling ihk van de WTP)
Datum	30-10-23

Consultatiereacties worden na afloop van de consultatieperiode openbaar gepubliceerd op de website van DNB onder vermelding van naam en/of organisatie of, indien u dit aangeeft, in geanonimiseerde vorm.

Concept Invaarsjabloon

Hieronder kunt u uw (eventuele) reacties op het **concept invaarsjabloon** plaatsen.

Wij verzoeken u bij iedere opmerking aan te geven op welk tabblad uw opmerking betrekking heeft (via het pull-down menu) en op welke vraag van dat tabblad.

Consultatiereacties worden na afloop van de consultatieperiode openbaar gepubliceerd op de website van DNB onder vermelding van naam en/of organisatie of, indien u dit aangeeft (zie voorblad), in geanonimiseerde vorm.

Reactie(s)

Algemene opmerkingen over het invaarsjabloon

(1) Door de verwijzingen naar wetsartikelen, wetsgeschiedenis of guidance waar bij de meeste vragen geen links zijn opgenomen is het echt een

Opmerking 1

Tabblad: *Selecteer*

Vraag: *Tabblad inhoudsopgave*

Consistentie tussen de 12 onderdelen zoals genoemd in de cellen B13 t/m B24 & de 25 inhoudelijke tabbladen is niet direct duidelijk. Suggestie om eventueel tabbladen te nummeren, ook met het oog op mensen die kleurenblind zijn.

Opmerking 2

Tabblad: *Besluitvorming*

Vraag: *n.v.t.*

Zou je hier niet ook willen zien dat de toezichhoudende organen voorafgaand criteria opstellen en aan de hand van deze criteria het advies zo objectief mogelijk vormgeven? Dat is niet terug te zien in de vragenlijst, maar wel onderdeel van het besluitvormingsproces.

Opmerking 3

Tabblad: *Datakwaliteit*

Vraag: *1.1*

Vraag 1.1 is nu vreemd, omdat deze in de vragen erna beantwoord wordt. Als DNB de DNB Good Practice Datakwaliteit Pensioenfondsen als leidend ziet is het handiger om deze te herformuleren, zodat het fonds verzocht wordt uit te leggen wat er gebeurd is als de Good Practice Datakwaliteit niet gehanteerd is. Als deze wel gehanteerd is, is namelijk te volstaan met invullen van de vragen 2.1 t/m 4.2b.

Opmerking 4

Tabblad: *Datakwaliteit*

Vraag: *3.1*

Vraag 3.1: nuance toevoegen, kern is juist de afweging weten die door het bestuur gemaakt is om tot het oordeel te komen.

Opmerking 5

Tabblad: *Andere risico's (niet financ.)*

Vraag: *1.1*

Vraag 1.1 is naar ons inziens nog te onduidelijk. Kan er concreter gemaakt worden welke specifieke onderdelen aan bod moeten komen in het implementatieplan als het gaat om uitvoerbaarheid? In dat geval kan je in het antwoord ook ja/nee aanvinken en in vervolgvragen kan er verder toegelicht worden per onderdeel.

Opmerking 6

Tabblad: *Risicohouding*

Vraag: *n.v.t.*

Er ontbreekt een vraag die de 'onzekerheid' adresseert rondom het gebruik van risicopreferenties en hoe het fonds hier mee om gaat.

Opmerking 7

Tabblad: *Risicohouding maatstaven*

Vraag:

Typfout in de toelichting: jaar op jaar afwijking is kolom F en kolom I (i.p.v. E en H).

Opmerking 8

Tabblad: *Transitie-ftk na invaarbe besluit*

Vraag:

Nuance toevoegen, lijkt nu dat de invaardekkingsgraad een absoluut gegeven is. Ons inziens gaat het meer om de beoogde invaardekkingsgraad binnen een bepaalde bandbreedte, klopt dit?

Opmerking 9

Tabblad: *Transitie beleggingsbeleid*

Vraag:

Suggestie om een inleidende vraag opnemen in hoeverre de beoogde beleggingsmix afwijkt van de huidige beleggingsmix.

Opmerking 10

Tabblad: *Andere risico's (niet financ.)*

Vraag: 2.2

Vraag 2.2, welke analyse heeft het fonds verricht naar IT risico's. Verstrek DNB nog guidance t.a.v. verwachtingen, structuur en diepgang analyse?

Opmerking 11

Tabblad: *SPR contract*

Vraag:

Onduidelijk wat er met de vraag 'Wat is de definitie van de rente-maatstaf die het fonds hanteert?' precies wordt bedoeld.

Opmerking 12

Tabblad: *SAA SPR*

Vraag:

We lijken absolute percentages in te moeten vullen, maar we definiëren straks een relatieve invulling van de rendementsbeleggingen en de beschermende beleggingen. Hoe zit dit?

Opmerking 13

Tabblad: *SAA SPR*

Vraag:

We hebben een vraag over de juistheid van de volgende zin "Daarnaast rapporteert het fonds ook de huidige feitelijke blootstelling aan de verschillende beleggingscategorieën. De feitelijke weging moet uitkomen op 100%. Deze feitelijke blootstelling zal overeen komen met het strategische beleggingsbeleid op de berekeningsdatum die gehanteerd is voor het basis-scenario. Deze zal dus mogelijk afwijken van de gerapporteerde SAA voor de nieuwe situatie". Is dit (wel) correct?

De huidige feitelijke blootstelling is wat anders dan het strategische beleggingsbeleid op de berekeningsdatum.

Opmerking 14

Tabblad: *Evenwichtigheidsweging*

Vraag:

In principe kunnen we de vragen van DNB volgen, maar het is wel lastig om de evenwichtigheid van de onderdelen separaat aan te leveren/ te onder bouwen. Dit aangezien uitgegaan wordt van een "toets van evenwichtigheid op het geheel".

Opmerking 15

Tabblad: *Datakwaliteit*

Vraag: 1, 2, 3

Het is aan te bevelen om de kop regels qua opmaak en gebruik dusdanig op te maken dat duidelijk is dat deze niet ingevuld hoeven te worden (geldt voor alle tabs); dit omdat de vragen pas starten op 2de niveau (x.1; x.2 etc.).

Opmerking 16

Tabblad: *Datakwaliteit*

Vraag: 4.1B, 4.2a, 4.2b

Hier een optie N.V.T. toevoegen.

Opmerking 17

Tabblad: *Datakwaliteit*

Vraag: 1.2

We missen in de stappen: mitigerende acties (zoals dataschoning en herstel).

Opmerking 18

Tabblad: *Omrekenmethoden*

Vraag: 1.3

"Het fonds licht hier toe welke spreidingstermijn is gekozen voor het berekenen van de standaardregel, en onderbouwt of dit in het belang van de pensioendeelnemers is. Hierbij gaat het fonds in ieder geval in op de bestandssamenstelling van het fonds.". Gebruik van een spreidingstermijn van 10 jaar is de (wettelijke) default. Alleen afwijkingen hiervan zouden onderbouwd moeten worden.

Opmerking 19

Tabblad: *Omrekenmethoden*

Vraag: 1.8

"Hier licht het fonds toe, op grond van Toezichthouderregeling Invaren artikel 4 lid 1 sub j, waarom de standaardmethode of de vba-methode is gekozen door het fonds, hoe de betreffende omrekenmethoden is uitgevoerd en hoe het vermogen van het fonds is aangewend." De standaardmethode is de default en zou dus niet apart onderbouwd moeten worden. Dat zou wel gelden voor gebruik van de VBA-methode.

Opmerking 20

Tabblad: *Transitie-effecten*

Vraag: 2.1a-2.1e:

Vraag gaat over effect van vereenvoudigingen in de transitie-sommen. Bij gebruik van modellen is per definitie sprake van vereenvoudigingen. Het effect daarvan is echter moeilijk te kwantificeren wanneer de "volledig zuivere" doorrekeningen niet beschikbaar zijn of niet gemaakt kunnen worden (het betreft immers een vereenvoudiging). Het inschatten van de materialiteit van de verschillen is daarmee moeilijk te kwantificeren. Kunnen wij ervan uitgaan dat een kwalitatieve onderbouwing hiervan volstaat, gebaseerd op het uitgangspunt dat in de modelberekeningen de werkelijkheid al zo goed mogelijk wordt benaderd?

Opmerking 21

Tabblad: *Transitie-effecten*

Vraag: 2.5b

"Onderbouw dat het gebruik maken van maatmensen niet leidt tot materiële afwijkingen in de berekening van de marktwaarden van de te verwachten pensioenuitkeringen van deelnemers, gewezen deelnemers en andere aanspraakgerechtigden." Het is moeilijk om kwantitatief te onderbouwen dat dit niet zou leiden tot materiele afwijkingen. Kunnen wij ervan uitgaan dat een kwalitatieve onderbouwing hiervan volstaat, gebaseerd op het uitgangspunt dat de gekozen maatmensen naar onze verwachting zo min mogelijk tot materiele afwijkingen leiden in de berekening van de te verwachten pensioenuitkeringen van deelnemers, gewezen deelnemers en andere aanspraakgerechtigden?

Opmerking 22

Tabblad: *Transitie-effecten*

Vraag: 2.5c

"Hier licht het fonds toe in hoeverre uitstroomkansen zijn gemodelleerd bij de bepaling van de transitie-effecten. Dat doet het fonds door per transitie-effect (netto/bruto profijt en de pensioenverwachting in scenario's) toe te lichten i) in hoeverre uitstroomkansen zijn gemodelleerd op collectief niveau (fondsniveau) en ii) in hoeverre in getoonde resultaten voor individuele deelnemers (bijvoorbeeld maatmensen) rekening wordt gehouden met uitstroomkansen." Wij hanteren wel uitstroomkansen op het collectieve niveau, maar niet voor individuele maatmensen. In hoeverre is het antwoord van Nee onder ii) problematisch?

Opmerking 23

Tabblad:	<i>Transitie-effecten</i>
Vraag:	3.2

Het fonds licht ook toe in wat de standaardfouten zijn van de uitkomsten en in hoeverre deze acceptabel worden geacht voor de betreffende toepassingen." Wij vragen ons af of het überhaupt mogelijk is om de standaardfout te berekenen (van bijvoorbeeld netto-profijt omdat dit al een maatstaf is dat opgebouwd uit een verschil tussen nFTK en NPC en dat gedeeld door de uitkeringsstroom).

Opmerking 24

Tabblad:	<i>Basis-scenario netto profijt</i>
Vraag:	

Kan DNB duiding geven over het verschil tussen standaardmethode en standaardregel (wij vermoeden dat de standaardregel de MVEV-spreiding betreft terwijl de standaardmethode een (herverdelings)ruimte kent van 5%)? In dat kader lijkt DNB in de sjablonen uit te gaan van 95% van de marktwaarde terwijl wij uitgaan van 95% van het vermogen na toepassen van de standaardregel.

Opmerking 25

Tabblad:	<i>Basis-sc. pensioenverwachting</i>
Vraag:	

Kan bevestigd worden dat het hier gaat om bedragen conform de UPO systematiek? Dus voor actieven zonder uitstroomkansen en carrière en voor gepensioneerden de uitkering na 10 jaar?

Opmerking 26

Tabblad:	<i>Andere risico's (niet financ.)</i>
Vraag:	2.1

Wat wordt precies bedoeld met deze vraag? Wat is de scope van de vraag? We hebben wel een beeld bij deze vraag, maar de vraag kan op verschillende manieren gelezen worden. Graag ontvangen we nog enige duiding.

Opmerking 27

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 28

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 29

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 30

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

--

Opmerking 31

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 32

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 33

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 34

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 35

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 36

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 37

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 38

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

--

Opmerking 39

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 40

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 41

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 42

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 43

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 44

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 45

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 46

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

--

Opmerking 47

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 48

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 49

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 50

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Als u meer opmerkingen heeft over het invaarsjabloon dan u in dit reactieformulier kwijt kunt, dan verzoeken wij u voor de resterende opmerkingen een nieuw reactieformulier in te sturen.

Concept Invulinstructie

Hieronder kunt u uw (eventuele) reacties op de **concept invulinstructie** plaatsen.

Wij verzoeken u bij iedere opmerking aan te geven op welk tabblad uw opmerking betrekking heeft (via het pull-down menu) en op welke vraag van dat tabblad.

Consultatiereacties worden na afloop van de consultatieperiode openbaar gepubliceerd op de website van DNB onder vermelding van naam en/of organisatie of, indien u dit aangeeft (zie voorblad), in geanonimiseerde vorm.

Reactie(s)

Algemene opmerkingen over de invulinstructie

--

Opmerking 1

Tabblad:	Selecteer
----------	-----------

Vraag:	
--------	--

--

Opmerking 2

Tabblad:	Selecteer
----------	-----------

Vraag:	
--------	--

--

Opmerking 3

Tabblad:	Selecteer
----------	-----------

Vraag:	
--------	--

--

Opmerking 4

Tabblad:	Selecteer
----------	-----------

Vraag:	
--------	--

--

Opmerking 5

Tabblad:	Selecteer
----------	-----------

Vraag:	
--------	--

--

Opmerking 6

Tabblad:	Selecteer
----------	-----------

Vraag:	
--------	--

--

Opmerking 7

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 8

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 9

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 10

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 11

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 12

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 13

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 14

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

--

Opmerking 15

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 16

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 17

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 18

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 19

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 20

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 21

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 22

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

--

Opmerking 23

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 24

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 25

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 26

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 27

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 28

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 29

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 30

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

--

Opmerking 31

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 32

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 33

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 34

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 35

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 36

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 37

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

Opmerking 38

Tabblad:	Selecteer
Vraag:	

--

Opmerking 39

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 40

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 41

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 42

Tabblad:	<i>Besluitvorming</i>
Vraag:	

Opmerking 43

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 44

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 45

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 46

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

--

Opmerking 47

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 48

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 49

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Opmerking 50

Tabblad:	<i>Selecteer</i>
Vraag:	

Als u meer opmerkingen heeft over de invulinstructie dan u in dit reactieformulier kwijt kunt, dan verzoeken wij u voor de resterende opmerkingen een nieuw reactieformulier in te sturen.